

Тема: Визначення медіа. Історія розвитку медіа.

Клас: 10 -11 клас

Тривалість: 45 хвилин

Мета: Формування в учнів системи знань щодо поняття «медіа», розуміння історичних етапів їхнього розвитку (інформаційних революцій) та усвідомлення ролі медіа у формуванні сучасної картини світу.

Завдання:

1. **Навчальні:** Ознайомити учнів з ключовими визначеннями медіа та мас-медіа. Розглянути історичні етапи розвитку комунікації, зосереджуючись на чотирьох інформаційних революціях.
2. **Розвивальні:** Розвивати критичне мислення та аналітичні здібності щодо медіапростору. Стимулювати вміння оцінювати зв'язок розвитку медіа з технологічними та суспільно-політичними змінами.
3. **Виховні:** Формувати свідоме ставлення до медіаспоживання. Сприяти розумінню ролі медіаграмотності як основи для особистісної медіакультури.

Очікувані результати (відповідно до вимог 10-го класу): Учні **знають** поняття «медіа», «мас-медіа», «нові медіа», «інформаційна революція». Учні **розуміють** зв'язок динамічного характеру культури медіаспоживання з розвитком технологій. Учні **вміють** застосовувати закони медіаграмотності та критичне мислення до оцінювання інформації.

Тип уроку: Урок засвоєння нових знань та поглиблення розуміння (інтенсивний підхід).

Міжпредметні зв'язки: Громадянська освіта, Історія, Інформатика.

Структура уроку

I. Організаційний момент (2 хв)

II. Актуалізація опорних знань (8 хв)

Діяльність: Вступна бесіда та обговорення (відповідно до інтенсивного підходу 10-го класу, де учні переосмислюють попередній досвід).

1. Питання для обговорення:

- ✓ Як медіа вплинули на ваші літні медіапрактики та на початок навчального року? Які зміни ви помітили у своєму «бюджеті часу»?
- ✓ Назвіть основні види медіа, якими ви користуєтеся щодня, і поясніть, звідки ви отримуєте новини про важливе.

Конспект уроку «Визначення медіа. Історія розвитку медіа.»

2. **Повторення 5 Законів Медіаграмотності (ЮНЕСКО):** Обговорення, який із законів є найбільш актуальним у сучасних українських реаліях (наприклад, критичне ставлення до всіх каналів інформації, або усвідомлення, що медіа не завжди є нейтральними).

III. Вивчення нового матеріалу (25 хв)

1. Визначення та сутність медіа (5 хв)

1. Поняття «Медіа».

- ✓ У комунікації **медіа** (або **медіа**) походить від латинського слова *medium* — посередник.

2. Функція.

Медіа — це засоби передавання, зберігання та відтворення інформації, призначені для її донесення крізь просторові, часові чи інші перепони.

3. Широке розуміння.

Будь-яка знакова система, зафіксована у певній формі, є медіа (наприклад, усна мова, зображення чи друкований текст).

4. Вузьке/Технічне розуміння.

Під медіа зазвичай розуміють технічні засоби та канали комунікації (радіо, телебачення, інтернет), що формують особливе середовище комунікації.

5. Розрізнення

термінів:

- ✓ **Мас-медіа** (способи і засоби передачі інформації для **масового споживання** у демократичному суспільстві).
- ✓ **ЗМІ (засоби масової інформації)** (способи і засоби передачі інформації та впливу на маси в авторитарних (тоталітарних) суспільствах).
- ✓ **Нові медіа** (електронні медіа, які використовують комп'ютерні та мережеві технології (наприклад, інтернет-технології Web 2.0)).

2. Історія розвитку медіа: Інформаційні революції (15 хв)

Кожен пізніший вид медіа є досконалішим за раніші в плані обсягів трансльованої інформації, виразності та ефективності комунікації. Людство пережило чотири інформаційні революції:

№	Етап розвитку	Характеристика та вплив	Джерело
1	Поява писемності	З'явилася можливість фіксувати знання на матеріальному носії, відчужувати їх від виробника і передавати через покоління, що зруйнувало монополію вузького кола людей на знання.	

Конспект уроку «Визначення медіа. Історія розвитку медіа.»

2	Винахід книгодрукування (XV ст.)	Радикально змінив суспільство, розширив доступ до інформації широким верствам населення завдяки тиражуванню знань.	
3	Кінець XIX – початок XX ст.	Пов'язана з винаходом телеграфу, телефону, радіо, телебачення, що дозволяло оперативно, у великих обсягах передавати та накопичувати інформацію, а також передавати звукові та візуальні образи на великі віддалі, створюючи ефект «стискання простору».	
4	70-ті роки XX ст. (Цифрова епоха)	Зумовлена винаходом мікропроцесорної технології та персонального комп'ютера. Характеризується переходом від механічних засобів до електронних. «Вінцем» цієї хвилі є поява Інтернету, що уможливило інформаційний обмін у глобальних масштабах.	

- ✓ **Перехід до сучасності:** Вплив медіа на свідомість настільки потужний, що класична (традиційна) соціальна свідомість, яка сформувалася в умовах ієрархічних структур і централізованих медіа, трансформується у **мережеву свідомість** — продукт цифрової епохи, глобалізації та децентралізованих комунікаційних платформ.

3. Класифікація медіа (5 хв)

- ✓ **Традиційні медіа:** Забезпечували передачу інформації впродовж доіндустріальної епохи і орієнтовані на порівняно невелику групу адресатів (фольклор, міфи).
- ✓ **Масмедіа (Сучасні медіа):** Засоби одночасної передачі інформації великим групам людей (преса, радіо, телебачення, кінематограф).
За типом носія: Друковані, електронні, цифрові, вуличні, транзитні.
- ✓ **Мультимедіа:** Комбінування різних форм представлення інформації (зображення, звук, текст) на одному носії. Часто включає інтерактивність.

IV. Закріплення та практична діяльність (10 хв)

1. Деконструкція медіаповідомлень (5 хв)

Оскільки 10-й клас передбачає розвиток критичного мислення, застосовуємо **алгоритм деконструкції повідомлень**.

1. **Завдання:** Учні обирають одну історичну подію (наприклад, пов'язану з однією з інформаційних революцій або сучасною війною) і аналізують, як вона могла б бути подана в різних медіа (преса 2-ї революції, радіо 3-ї революції, інтернет 4-ї революції).
2. **Ключові питання для аналізу** (Кожен медіаповідомлення конструюється, його можна деконструювати):
 - ✓ **Відправник:** Хто створив повідомлення (яка редакція, чий інтерес)?.
 - ✓ **Повідомлення:** Про що йдеться? Чого не вистачає?.

Конспект уроку «Визначення медіа. Історія розвитку медіа.»

- ✓ **Носій:** Яка форма (газета, радіо, соціальна мережа)?.

2. Висновок уроку (5 хв)

Питання для рефлексії:

- ✓ Чому здатність аналізувати інформацію та фільтрувати контент визнана однією з **ключових навичок 21 століття?**
- ✓ Яку роль відіграє медіаграмотність у протистоянні дезінформації та «фейкам» (навмисно створеній неправдивій інформації) в умовах інформаційної війни?.

V. Домашнє завдання (2 хв)

1. Опрацювати конспект.
2. Написати міні-есе (або підготувати усну презентацію) на тему: **«Роль четвертої інформаційної революції у формуванні моїх медіапрактик».**

EdEra

Конспект уроку «Визначення медіа. Історія розвитку медіа.»